

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 18 maja 2015 roku

Sąd Rejonowy w Suchej Beskidzkiej I Wydział Cywilny w składzie następującym:

Przewodniczący:	SSR Kazimierz Firlej
Protokolant:	sekr. sądowy Katarzyna Boczek

po rozpoznaniu w dniu 12 maja 2015 roku w Suchej Beskidzkiej na rozprawie

sprawy z powództwa B. M. (1), M. M. (1), B. B. i M. M. (2)

przeciwko (...) S.A. z siedzibą w W.

o zapłatę

I. zasądza od pozwanego (...) S.A. z siedzibą w W. na rzecz powódki M. M. (2):

1. kwotę 7.500 zł (siedem tysięcy pięćset złotych),
2. kwotę 879 zł (osiemset siedemdziesiąt dziewięć złotych) z ustawowymi odsetkami od dnia 2 września 2013 roku do dnia zapłaty;

II. zasądza od pozwanego (...) S.A. z siedzibą w W. na rzecz powoda B. M. (1):

1. kwotę 7.500 zł (siedem tysięcy pięćset złotych),
2. kwotę 879 zł (osiemset siedemdziesiąt dziewięć złotych) z ustawowymi odsetkami od dnia 2 września 2013 roku do dnia zapłaty;

III. zasądza od pozwanego (...) S.A. z siedzibą w W. na rzecz powoda M. M. (1):

1. kwotę 5.000 zł (pięć tysięcy złotych),
2. kwotę 586 zł (pięćset osiemdziesiąt sześć złotych) z ustawowymi odsetkami od dnia 2 września 2013 roku do dnia zapłaty;

IV. zasądza od pozwanego (...) S.A. z siedzibą w W. na rzecz powódki B. B.:

1. kwotę 5.000 zł (pięć tysięcy złotych),
2. kwotę 586 zł (pięćset osiemdziesiąt sześć złotych) z ustawowymi odsetkami

od dnia 2 września 2013 roku do dnia zapłaty;

V. oddala powództwo w pozostałej części;

VI. koszty zastępstwa prawnego wzajemnie znosi;

VII. nakazuje pobrać od pozwanego (...) S.A.

z siedzibą w W. na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Suchej Beskidzkiej:

1. kwotę 1.396,50 zł (jeden tysiąc trzysta dziewięćdziesiąt sześć 50/100 złotych)

z tytułu połowy opłaty od pozwu, od uiszczenia której powodowie byli zwolnieni;

2. kwotę 507,70 zł (pięćset siedem 70/100 złotych) z tytułu połowy poniesionych wydatków na opinie biegłych wyłożonych ze Skarbu Państwa.

Z/

1. odn. wyrok,

2. zakr. nr spr.,

3. kal. 21 dni,

4. (...);

5. (...).

18/05/2015

UZASADNIENIE

wyroku Sądu Rejonowego w Suchej Beskidzkiej

z dnia 18 maja 2015r., sygn. akt: I C 44/15

Powodowie M. M. (2), B. M. (1), M. M. (1) oraz B. B. w pozwie z dnia 28.05.2013r. (k. 2) wnieśli o: - zasądzenie od pozwanego (...) S.A. z siedzibą w W. na rzecz powodów M. M. (2) oraz B. M. (1) kwot po 15.000,00 zł dla każdego z nich z osobna, z tytułu doznaney krzywdy oraz kwot po 1.758,00 zł dla każdego z nich z osobna, tytułem skapitalizowanych odsetek liczonych od dnia 2.07.2012r. do dnia 27.05.2013r. od kwoty 15.000,00 zł wraz z odsetkami ustawowymi liczonymi od dnia wytoczenia powództwa do dnia zapłaty; - zasądzenie od pozwanego na rzecz powodów M. M. (1) i B. B. kwot po 10.000,00 zł dla każdego z nich z osobna, tytułem zadośćuczynienia oraz kwot po 1.172,00 zł dla każdego z nich z osobna, tytułem skapitalizowanych odsetek liczonych od dnia 2.07.2012r. do dnia 27.05.2013r. od kwoty 10.000,00 zł wraz z odsetkami ustawowymi liczonymi od dnia wytoczenia powództwa do dnia zapłaty; Ww. powodowie, każdy z osobna, wnieśli także o zasądzenie od pozwanego na swoją rzecz kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego w kwocie 4.800,00 zł wraz ze stosowną opłatą skarbową z tytułu opłaty od pełnomocnictwa.

W uzasadnieniu powodowie podali, iż w dniu 27.12.2011r. w miejscowości S. A. H. kierując pojazdem marki S. (...) o nr rej. (...), nie dostosował prędkości jazdy do warunków atmosferycznych i profilu drogi, co doprowadziło do potrącenia pieszego T. M. (1). W wyniku odniesionych obrażeń T. M. (1) poniósł śmierć na miejscu. Pozwany przyjął odpowiedzialność za skutki zdarzenia, co stanowi okoliczność bezsporną. W dniu 25.05.2012r. powodowie dokonali zgłoszenia szkody. Na skutek postępowania likwidacyjnego na rzecz M. M. (2) oraz B. M. (1) zostały wypłacone kwoty po 6.000,00 zł dla każdego z nich. Pozwany odmówił wypłaty na rzecz M. M. (1) oraz B. B.. Wypłacone kwoty uwzględniają zastosowane, przez pozwanego w sposób dowolny przyczynienie w wysokości 70 % . W ocenie powodów

zasądzone kwoty są za niskie. W zakresie dochodzonego zadośćuczynienia powodowie wskazali, iż powodowie B. B. oraz M. M. (1) spełniają przesłanki członków najbliższej rodziny. T. M. (1) za życia zamieszkiwał z powodami. Zawsze mogli liczyć na jego pomoc (drobne prace domowe, zakupy, pomoc finansowa, był zżyty emocjonalnie z rodzeństwem).

Postanowieniem z dnia 12.08.2013r. (k. 43) powodowie (k. 16, 18, 20, 22) zostali zwolnieni od kosztów sądowych w całości.

Pozwany w odpowiedzi z dnia 11.09.2013r. (k. 52) na pozew, wniósł o oddalenie powództwa w całości oraz o zasądzenie od powodów na swoją rzecz kosztów procesu wraz z kosztami zastępstwa procesowego.

W uzasadnieniu swojego stanowiska pozwany przyznał, iż powodowie dokonali zgłoszenia objętej pozwem szkody, a pozwany uznał swoją odpowiedzialność za skutki wypadku i wypłacił na rzecz M. M. (2) kwotę 6.000,00 zł (ustalona kwota 20.000,00 zł) oraz na rzecz B. M. (1) kwotę 6.000,00 zł (z ustalonej kwoty 20.000,00 zł) z zastosowaniem 70 % przyczynienia się T. M. (1) do szkody, tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę (zmarły wszedł na jezdnię poza oznakowanym przejściem dla pieszych bez oddania należnego pierwszeństwa kierującemu). Pozwany odmówił wypłaty zadośćuczynienia powodom B. B. oraz M. M. (1), nie uznając ich za najbliższych członków rodziny (przy zastosowaniu kryterium silnej i pozytywnej więzi emocjonalnej pomiędzy dochodzącymi roszczenia a zmarłym, a nie kryterium formalnej kolejności pokrewieństwa). Jednocześnie pozwany uznał, iż zażyłość, zaufanie i przyjaźń łącząca rodzeństwo nie dają podstawy do uznania, iż powodów M. M. (1) oraz B. B. należy taktować jako najbliższych członków rodziny. Całość roszczenia powodów pozwany ocenił jako wygórowaną i nieodpowiednią. Pozwany wskazał, iż żądanie odsetek ustawowych od dnia 2.07.2012r. jest nieuzasadnione, bowiem odsetki winny być liczone od chwili wyrokowania. W ocenie pozwanego nieuzasadniona jest także podwójna stawka zastępstwa prawnego w sytuacji występowania, wielość podmiotów po stronie powodowej.

W dalszym postępowaniu sądowym, strony konsekwentnie podtrzymały swoje stanowiska (powodowie, k. 75, 150 ; pozwany, k. 75).

Bezspornym pomiędzy stronami pozostają okoliczności i przebieg wypadku, a także charakter urazów doznanych przez pokrzywdzonego T. M. (1). Bezspornym jest fakt, iż sprawca wypadku A. H. posiadał obowiązkowe ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych u pozwanego (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w W.; bezspornym pozostaje także i fakt, że pozwany przyjął odpowiedzialność z tytułu obowiązkowego ubezpieczenia OC za sprawcę wypadku i przeprowadził likwidację szkody, przyznając na rzecz powodów: M. M. (2) kwotę 6.000,00 zł, na rzecz B. M. (1) kwotę 6.000,00 zł tytułem zadośćuczynienia, przy czym kwota powyższa została pomniejszona o 70 %; natomiast pozwany nie przyznał żadnych kwot na rzecz dalszych powodów. Nadto, od sprawcy szkody powód B. M. (1), otrzymał nawiązkę w kwocie 5.000,00 zł (k. 127).

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Dnia 27.12.2011r. w S., kierujący samochodem osobowym marki S. (...) nr rej. (...) naruszył zasady bezpieczeństwa określone w art. 3 ust. 1 i art. 19 ust. 1 i art. 20 ust. 1 w ustawie Prawo o Ruchu Drogowym w ten sposób, że nie dostosował prędkości jazdy do warunków atmosferyczno - drogowych i profilu drogi, przez co po wyjściu z łuku drogi w lewo poruszał się środkiem jezdni, przekroczył dopuszczalną prędkość jazdy do wymogu administracyjnego jakim był obszar zabudowany, tym samym pozbawił się możliwości zauważenia pieszego znajdującego się w rejonie osi drogi T. M. (1) z odległości umożliwiającej podjęcie skutecznego manewru obronnego w wyniku czego nieumyślnie spowodował u T. M. (1) obrażenia ciała w postaci złamania czaszki, kręgosłupa, krwiaka śródczaszkowego, stłuczenia mózgu, uszkodzenia rdzenia kręgosłupa i innych obrażeń, które doprowadziły do zgonu w dniu wypadku tj. 27.12.2011r., za co też został skazany. Wyrok uprawomocnił się w dniu 25.07.2012r.

Dowód: fakt bezsporny; kopia odpisu skróconego aktu zgonu, k. 24; kopia wyroku Sądu Rejonowego w Suchej Beskidzkiej z dnia 17.07.2012r., sygn. akt: II K 194/12; akta II K 194/12, a zwłaszcza : wyrok z dnia 17.07.2012r., k. 151, zarządzenie wykonania wyroku, k. 154.

T. M. (1) przyczynił się w 50 % do powstania ww. wypadku drogowego. Do zdarzenia doszło w obszarze zabudowanym, na drodze jednojezdniowej dwukierunkowej, z dwoma pasami ruchu po jednym w każdym kierunku, z jezdnią asfaltową w niezłym stanie technicznym. W chwili wypadku pieszy ubrany był w ciemno zieloną kurtkę i ciemnogrnatowe spodnie. Pieszy był co najmniej pod wpływem alkoholu, a być może nawet w stanie nietrzeźwości. Do zdarzenia doszło w chwili gdy pieszy najprawdopodobniej stał w niepewnej pozycji lub szedł i zatrzymał się w okolicy osi jezdni. W przedmiotowym rejonie nie występują szczególne ograniczenia prędkości, co oznacza iż dozwolona prędkość wynosiła 50 km/h. Do zdarzenia doszło po zmroku, na oświetlonej latarniami ulicznymi mokrej jezdni, podczas opadów niewielkiego deszczu, przy temperaturze nieco dodatniej i dobrej przejrzystości powietrza. Pieszy przekroczył jezdnię poza przejściem dla pieszych, w miejscu o ograniczonej widoczności. Przymiotowy samochód S. był wyposażony w reflektory główne ksenonowe (lampy wyładowcze), to pieszy winien, miał możliwości i obowiązek, widzieć lunę światła nadjeżdżającego samochodu, co najmniej gdy ten wyłonił się z nadzoboczenia poprzekając lewy skręt za którym T. M. przechodził przez jezdnię. T. M. powinien, miał możliwość i obowiązek wykorzystać wiedzę, iż w jego kierunku nadjeżdża samochód, który znajduje się w odległości ok. 157 m czyli ok. 7.85 s od niego. Gdyby tę wiedzę wykorzystał to byłby w stanie uniknąć wypadku poprzez powrót na chodnik. Nadto w głębokiej ciszy jaka panuje w opisanym rejonie, w którą to wpisuje się jedynie jednolity delikatny szum płynącej rzeki, T. M. winien, miał możliwość i obowiązek słyszeć cicho nadjeżdżający samochód co najmniej 6 -10 s wcześniej niż go mógł zobaczyć. Przy czym przedmiotowy samochód nie należał do szczególnie wyciszonych (głośny, specyficzny niski pomrok silnika). Stąd S. był słyszalny ze znacznie większej odległości, czyli znacznie wcześniej.

Dowód: opinia biegłego w zakresie ruchu drogowego i rekonstrukcji zdarzeń oraz wyceny wartości, kosztów i jakości napraw P. G. z dnia 31.01.2015r., k. 131.

W dniu swojej śmierci T. M. (1) był kawalerem. Miał 36 lat (ur. się w 1975r.). Nie pracował zawodowo, pozostawał na utrzymaniu swoich rodziców, mieszkał we wspólnym domu ze swoją matką M. M. (2), ojcem – B. M. (1) oraz bratem M. M. (1). Siostra zmarłego - B. B. mieszkała od kilku lat poza domem rodzinnym Zmarły T. M. (1) bardzo słuchał swojej matki i pomagał jej np. z drzewem. Z matką miał bardzo dobry kontakt. Zmarły nie umiał pisać, ani czytać, gdyż wcześniej chorował na zapalenie opon mózgowych. Nie pobierał żadnego zasiłku, pozostawał na III grupie inwalidzkiej. M. i B. M. (1) w chwili śmierci swojego syna nie prowadzili gospodarstwa rolnego już od około 10 lat. Natomiast wcześniej, kiedy go prowadzili, syn pomagał w gospodarstwie tj. kosił trawę, pomagał przy omlotach, przygotowywał opał w lesie. Prace te były pomocne dla powodów M. i B. M. (1).

Dowód: zeznania powodów: M. M. (2), k. 126, 126/2; B. M. (1), k. 126/2; M. M. (1), k. 127; częściowo B. B., k. 127/2.

Przed śmiercią T. M. (1), pomiędzy rodzeństwem, tj. powodami M. M. (1), B. B. a zmarłym T. M. (1) nie występowały konflikty. Powódka B. B. przyjeżdżając do domu rodzinnego często przywoziła dla swojego brata koszule, a M. M. (1) - coś do jedzenia; chodzili razem na grzyby, na maliny. Relacje wyglądały pomiędzy nimi dobrze. B. B., mimo, iż mieszkała poza domem rodzinnym, przyjeżdżała do domu rodzinnego kilka razy w roku, utrzymywał stały telefoniczny kontrakt z bratem (zmarły nie posiadał własnego telefonu komórkowego, a korzystał z telefonu rodziców); brat i siostra byli ze sobą zżyci. Rodzeństwo odwiedza grób zmarłego brata, siostra zanoszą kwiaty, zapala znicze.

Dowód: zeznania powodów: M. M. (2), k. 126/2; B. M. (1), k. 127.

Po śmierci syna T. M. (1), zdrowie powódki M. M. (2) (lat 65) pogorszyło się. Powódka cierpi na bóle i zawroty głowy, duszności, nadmierną nerwowość, na bezsenność, w związku z czym zażywa leki nasenne. Ma problemy z poruszaniem się. Często pojawiają się także inne dolegliwości bólowe (ciśnienie), pogorszyła się jej pamięć. Pojawiła się cukrzyca oraz nasiliły problemy z krążeniem; stany powyższe występują nadal u powódki. Nastrój ma obniżony, jest smutna, osamotniona, śmierć syna przeżyła szczególnie ciężko i nie jest w stanie psychicznie podnieść się po doznanej stracie, pomimo upływu czasu – od śmierci syna minęły ponad trzy lata; stała się „leniwa” i słaba; kiedy żył syn powódka była „życiowa”, cieszyła się życiem, teraz jest „do niczego”; „ma jakieś nerwy przy sobie”. Była bardzo blisko związana z synem (łamie się jej głos kiedy o nim opowiada, tłumami płacz); syn zamieszkiwał w jej domu, przebywał z matką prawie cały czas, wyręczał ją w wielu czynnościach, pomagał w gospodarstwie, zajmował się niepełnosprawnym bratem

matki, wspierał matkę emocjonalnie. Od śmierci syna powódka cierpi na koszmary senne; wciąż odczuwa niepokój psychiczny, miewa lęki, depresyjne myśli, stała się szczególnie nadwrażliwa na głośne dźwięki, jest rozdrażniona, często boli ją głowa. Wciąż jej brakuje syna. Liczyła na pomoc syna w przyszłości. Szczególnie dramatycznym jest dla niej to, iż to śmierć już drugiego jej dziecka, pierwszy syn zginął w wieku 26 lat. Powoda ma bardzo ciężką sytuację finansową, nie stać jej, na zakup leków. Po śmierci syna jej relacje społeczne zostały ograniczone z powodu nasilenia dolegliwości fizycznych (ból i zawrotu głowy, depresyjny nastrój, drażliwość, obniżony nastrój psychiczny); rzadko wychodzi z domu, a przed śmiercią syna, często wychodziła np. do sąsiadów, do kościoła.

Dowód: zeznania powodów: M. M. (2), k. 126/2; M. M. (1) k. 127; B. B., k. 127/2; opinia biegłego psychologa M. K. z dnia 30.05.2014r. dotycząca M. M. (2), k. 89 - 90.

Śmierć syna była dla powoda B. M. (1) (lat 75) szokiem. Powód bez przerwy „ma syna w oczach”. Powód odczuwa silny smutek, bezradność, a także strach o stan psychiczny i zdrowotny żony; stał się niespokojny, ma trudności ze snem, budzi się w nocy i nie może już zasnąć, szczególnie dotkliwą dla niego jest kolejna śmierć jego dziecka, ponieważ długi syn utopił się 18 lat temu. Powód wykazuje objawy charakterystyczne dla stresu postraumatycznego w postaci zaburzeń lękowych, problemów ze snem, a także depresyjnego nastroju. W odniesieniu do jego osoby, proces żałoby nie został zakończony. Uraz psychiczny jest podstawowym czynnikiem odpowiadającym za nasilenie układu krążenia (nadcisnienie). Ponadto obniżony stan psychiczny pośrednio wpływając na ograniczenie aktywności, przyczynia się do pogorszenia ogólnego stanu zdrowia, poprzez osłabienie kondycji fizycznej.

Od czasu śmierci syna pogorszeniu uległy także warunki życiowe badanego, gdyż syn pomagał w wielu pracach domowych. Ojciec liczył na pomoc syna w przyszłości. Zabrakło osoby, która by się powodem opiekowała. Sytuacja materialna rodziny jest ciężka. Syn T. pomagał w domu i gospodarstwie, był taką „złotą rączką”, potrafił naprawić elektroniczne sprzęty, jeździł traktorem, pomagając w gospodarstwie oraz pracował czasami na zlecenie sąsiadów, dzięki czemu wspierał domowy budżet. U powoda występują problemy związane z układem krążenia, nadcisnienie, miażdżyca; cierpi z powodu zawrotów głowy, które nasiliły się od czasu śmierci syna. Ma problemy z poruszaniem się związane z chorobą kręgosłupa, praktycznie nie wychodzi z domu. Zażywa leki przeciwbólowe oraz uspokajające.

Dowód: zeznania powodów: B. M. (1), k. 126/2, 123; M. M. (1), k. 127; B. B., k. 127/2; opinia biegłego psychologa M. K. z dnia 30.05.2014r. dotycząca B. M. (1), k. 86, 86/2.

Także powód M. M. (1) (lat 44) bardzo przeżywa śmierć brata. Rodzeństwo lubiło się, było ze sobą żyte. Nie zdarzały się pomiędzy nimi konflikty. Powód cierpi na nadcisnienie oraz chorobę alkoholową. Po śmierci brata problemy występujące wcześniej u M. M. (1) z alkoholem, nasiliły się; w dniu śmierci brata doznał silnego szoku, w wyniku którego zachowywał się agresywnie wobec policjantów. Pojawiła się u niego bezsenność, stał się także bardziej nerwowy. Bezsenność trwa do chwili obecnej; nie zażywa żadnych leków na bezsenność, z uwagi na nadcisnienie. Od kiedy został z rodzicami sam, nie jest w stanie podolać wszystkim obowiązkom, rodzina z trudem wiąże koniec z końcem. Często odwiedza cmentarz, jak ma pieniądze, kupuje znicze, kwiaty. Kiedy miał pieniądze (pracował i pracuje dorywczo), dawał bratu na papierosy, na jakieś piwo, kupował żywność. Po śmierci brata zamyka się w sobie, nie ma ochoty rozmawiać, czasem nawet z rodzicami. Powód pozostaje nadal w staję żałoby. Śmierć brata miała negatywny wpływ na jego stan psychiczny, przyczyniając się także do nasilenia choroby alkoholowej na którą cierpi, a zatem w pośredni sposób przyczyniając się do pogorszenia jego stanu zdrowia. Skutkiem śmierci brata jest silne poczucie samotności oraz bezradności (utrata dwóch braci, pozostanie z rodzicami, którzy wymagają pomocy, konieczność stałej opieki nad niepełnosprawnym bratem matki). Po śmierci brata przez długi okres czasu było mu trudno dojść do siebie i zaakceptować tę stratę. Do dzisiaj nie jest w stanie zapomnieć. Ma problemy z opanowaniem emocji, gdy wspomina brata: łamie mu się głos, stara się tłumić bolesne wspomnienia. Mówi, że brata wciąż mu brakuje, nadal nie może uwierzyć jak to się mogło stać. Przeżył traumę, mówi; „ to był już drugi brat, tamten się utopił, teraz zostałem zupełnie sam”.

Dowód: zeznania powodów: M. M. (1), k. 127; B. B., k. 127/2; opinia biegłego psychologa M. K. z dnia 30.05.2014r. dotycząca powoda M. M. (1), k. 88, 88/2 .

Powódka B. B. (lat 35) od ok. 7 lat mieszka w L., za W., koło S. (woj. (...)) wraz z mężem i 12 – letnią córką tj. mieszkała już tam w chwili śmierci brata od 4 lat. Kiedy przejeżdżała do domu rodzinnego, to chodziła z bratem T. M. (1) na grzyby do lasu, na jagody. Często kontaktowała się z bratem telefonicznie. Rodzeństwo bardzo się lubiło, choć brat był cztery lata starszy od powódki. Zanim powódka poznała swojego męża, to brat T. M. (1) pomagał jej zajmować się dzieckiem. Brat zastępował dziecku ojca, spędzał z córką powódki wiele czasu, zabierał ją na wycieczki po lesie, pilnował jej dziecka; mogła liczyć na brata i nie bała się z nim zostawić dziecka. Po wyprowadzce z domu rodzinnego, powódka przyjeżdżając do niego np. w okresie wakacyjnym, zostawiała córkę pod opieką brata nawet dwa miesiące. Jej córka była bardzo z nim związana.

Powódka była w szoku po jego śmierci, wyraźnie posmutniała, przestała uczestniczyć w zabawach np. w weselach. Kiedy przyjeżdża do domu rodzinnego, chodzi na grób brata. Z czasem udało jej się pogodzić ze śmiercią T. M. (1), jednak kiedy przyjeżdża do domu rodzinnego, wracają wspomnienia i wtedy ponownie uświadamia sobie tę stratę. Boi się o zdrowie matki, której stan zdrowia znacznie się pogorszył po tym zdarzeniu. Proces żałoby zakończył się u powódki, pojawiające się wspomnienia wciąż wywołują głęboki smutek, brak jest jednak u powódki objawów charakterystycznych dla stresu pourazowego.

Dowód: zeznania powódki B. B., k. 127/2; opinia biegłej psycholog M. K. z dnia 30.05.2014r., k. 87.

Sąd nie dał wiary zeznaniom powoda B. M. (1), w zakresie w jakim utrzymuje, iż córka B. B. za życia brata odwiedzała dom rodziny, w którym mieszkał T. M. (1) raz w roku (k. 127), bowiem przeczą temu zeznania powódki B. B. (k. 127/2) wyjaśniające, iż odwiedzała dom rodzinny częściej tj. w wakacje, w czasie ferii zimowych, na święta. Wyjaśnienia powyższe, są w ocenie Sądu logiczne i zasługujące na wiarę.

Powodowie dokonali zgłoszenia szkody w dniu 25.05.2012r. domagając się zasądzenia kwoty po 55.000,00 zł tytułem zadośćuczynienia na rzecz powoda B. M. (1) oraz powódki M. M. (2) oraz po 25.000,00 zł z tytułu zadośćuczynienia dla powoda M. M. (1) oraz B. B..

Dowód: zgłoszenie szkody z dnia 25.05. (...), k. 27 – 30.

Pozwany (...) S.A. przyjął odpowiedzialność z tytułu obowiązkowego ubezpieczenia OC za sprawcę wypadku i przeprowadził likwidację szkody, przyznając na rzecz powódki M. M. (2) kwotę 20.000,00 zł tytułem zadośćuczynienia, oraz na rzecz powoda B. M. (1) kwotę 20.000,00 zł tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za krzywdę, przy czym w obydwu przypadkach, kwota tytułem zadośćuczynienia została pomniejszona o 70% tytułem przyczyniania się poszkodowanego do szkody (w ocenie pozwanego - rażące naruszenie przez poszkodowanego zasady ruchu pieszych po drogach poprzez znajdowanie się na jezdni lub usiłowanie jej przekroczenia wszerek z lewej na prawą stronę, w warunkach ograniczonej widoczności w miejscu niezbyt oświetlonym lampami ulicznymi, tuż przed przejeżdżającym samochodem, w miejscu nie stanowiącym wyznaczonego i oznakowanego przejścia dla pieszych). Pismem z dnia tj. 3.07.2012r. poinformowano powodów, o odmowie wypłaty świadczeń z tytułu zadośćuczynienia dla rodzeństwa zmarłego, tj. powódki B. B. oraz powoda M. M. (1), z uwagi na fakt, iż w ocenie pozwanego, nie są to najbliżsi członkowie rodziny.

Dowód: fakt bezsporny; kopia zgłoszenia szkody z dnia 25.05.2012r., k. 27 – 30; kopia decyzji z dnia 3.07.2012r., k. 31 – 32, 33 – 34; kopia pisma o odmowie zadośćuczynienia z dnia 3.07.2012r. w akta szkody; kopia pisma z dnia 27.09.2012r., k. 35 – 36; akta szkody nr (...); odpis aktualny KRS pozwanego nr (...), k. 60 – 64.

W dniu 2.09.2013r. pozwanemu został doręczony odpis pozwu.

Dowód: dowód doręczenia k. 51.

Sąd podzielił opinię biegłej psycholog M. K. z dnia 30.05.2014r. dotyczącą B. M. (1) (k. 86, 86/2), która w niej przyjęła, że wpływ śmierci syna na powoda pojawia się w wielu płaszczyznach, bezpośrednio w odniesieniu do jego stanu psychicznego (objawy stresu postarumacyjnego oraz nastroju depresyjnego), pośrednio wpływając na stan

zdrowia (nasilenie chorób układu krążenia, osłabienie kondycji fizycznej), a także warunki życiowe. Obecnie rodziny nie stać na wynajęciem płatnych robotników wobec czego gospodarstwo podupadło, a warunki egzystencji znacznie się pogorszyły. Proces żaloby nie został zakończony.

Sąd w pełni podzielił opinię biegłej psycholog M. K. z dnia 30.05.2014r. dotyczącą M. M. (2) (k. 89 – 90), przy rozważeniu zarzutu pozwanego (k. 97). W samej opinii biegła przyjęła, że wpływ śmierci syna na powoda pojawia się w wielu płaszczyznach, bezpośrednio w odniesieniu do jego stanu psychicznego (objawy stresu pourazowego: nadmierna reakcja na nagłe bodźce, rozdrażnienie, depresyjny nastrój, często występujące koszmary senne), pośrednio wpływając na stan zdrowia (nasilenie chorób układu krążenia, czynnik zaostrzający objawy cukrzycy), relacje społeczne (ich znaczne pogorszenie), a także warunki życiowe. Powódka utraciła osobę, która nie tylko wspierała ją emocjonalnie, ale także prowadziła gospodarstwo domowe. Istotnym, w ocenie Sądu jest także okoliczność, iż powódka przeżyła kolejną tragiczną śmierć jej dziecka. Proces żaloby w odniesieniu do niej nie został zakończony. Pozwany zarzucił biegłej, iż w ww. opinii wykroczyła ona poza zakres reprezentowanej przez siebie specjalności medycznej, stwierdzając, że uraz psychiczny jest podstawowym czynnikiem odpowiadającym za nasilenie chorób układu krążenia i zaostrzenia cukrzycy. Zauważyć należy, iż biegła (k. 89/2) podała, iż posiada w ramach swojej specjalności dane zaczerpnięte z WHO (ang. World Health Organization - Światowa Organizacja Zdrowia, , organizacja działająca w ramach ONZ), które podają, iż uraz psychiczny jest podstawowym czynnikiem odpowiadającym za nasilenie chorób układu krążenia (nadciśnienie), a także istotnie znaczącym czynnikiem zaostrzającym objawy cukrzycy. Na marginesie, Sąd zauważa, iż pozwany mimo tak postawionego zarzutu, nie wniósł o przeprowadzenie opinii uzupełniającej w zaskarżonym zakresie, ani np. o zweryfikowanie prawdziwością danych zaczerpniętych z WHO; co więcej pozwany nie złożył podobnego zastrzeżenia do opinii tej samej biegłej, z tej samej daty, lecz dotyczącej powoda B. M. (1) (k.86 - 86/2), gdzie biegła powołuje się w odniesieniu do badań WHO także na to, iż obniżony stan psychiczny pośrednio wpływając na ograniczenie aktywności przyczynia się do pogorszenia ogólnego stanu zdrowia, poprzez osłabienie kondycji psychicznej.

Sąd podzielił także opinię biegłej psycholog M. K. z dnia 30.05.2014r. dotyczącą B. B. (k. 87), która w niej przyjęła, że stres u powódki związany z traumatycznym przeżyciem nie jest tak silny, jak w przypadku pozostałych członków rodziny. U powódki nie pojawiły się dolegliwości zdrowotne, a proces żaloby można uznać za zakończony; pojawiające się wspomnienia wywołują uczucie smutku, jednak badana nie wykazuje objawów charakterystycznych dla stresu pourazowego.

Sąd podzielił także opinię biegłej psycholog M. K. z dnia 30.05.2014r. dotyczącą M. M. (1) (k. 88), która w niej przyjęła, że śmierć brata miała negatywny wpływ na stan psychiczny powoda, w pośredni sposób przyczyniła się do pogorszenia także jego stanu zdrowia fizycznego (nasilenie się choroby alkoholowej), wpłynęła na pogorszenie jego życiowych warunków poprzez utratę osoby, która była dla niego, jak i całej rodziny pomocą w gospodarstwie. Proces żaloby nie został zakończonym, powód wciąż nie może pogodzić się z utratą bliskiej mu osoby.

Sąd podzielił także stanowisko biegłego w zakresie ruchu drogowego i rekonstrukcji zdarzeń oraz wyceny wartości, kosztów i jakości napraw P. G. z dnia 31.01.2015r. (k. 131), wskazującej, iż T. M. (1) przyczynił się w stopniu znacznym, do przedmiotowego wypadku gdyż naruszył przepisy ruchu drogowego poprzez wejście na jezdnię zza przeszkody (zakrętu), w miejscu o ograniczonej widoczności, bez zachowania szczególnej ostrożności, przy spowodowaniu zagrożenia bezpieczeństwa i bez ustąpienia pierwszeństwa nadjeżdżającemu pojazdowi. Zwłaszcza, że przechodził przez jezdnię w nocy i w czasie deszczu poza przejściem dla pieszych i był ubrany na ciemno. Nadto, bez względu na jakiegokolwiek okoliczności winien z należytą starannością zadbać o własne bezpieczeństwo, a tego nie uczynił. T. M. (1) dużo wcześniej winien, miał możliwość i obowiązek wiedzieć o nadjeżdżającym samochodzie, gdyż co najmniej widział, miał możliwość i obowiązek widzieć lunę świateł i słyszeć głosy nadjeżdżającego samochodu.

Opinie powyższe, w ocenie Sądu w sposób logiczny, zrozumiały i spójny wyjaśniają wpływ śmierci T. M. (1) na stan psychiczny jego matki, ojca oraz siostry i brata, a co wiąże się z powyższym, na ich codzienne funkcjonowanie (opnie biegłej M. K.). Zaś opinia biegłego P. G. rzetelnie, kompleksowo i przekonująco wyjaśniła przyczynienie się poszkodowanego T. M. (1) do powstania wypadku drogowego.

Sąd zważył, co następuje:

W ocenie Sądu powództwo zasługiwało na częściowe uwzględnienie.

Przedmiotem niniejszego postępowania stało się rozważenia dwóch kwestii, po pierwsze, czy po zakończeniu postępowania likwidacyjnego powodowie M. M. (2) i B. M. (1) mogą skutecznie dochodzić dalszych kwot tytułem zadośćuczynienia za śmierć syna, a po drugie, czy takie roszczenie przysługuje biologicznemu rodzeństwu zmarłego, tj. powodom M. M. (1) oraz B. M. (2).

Na mocy art. 446 § 4 k. c. Sąd może także przyznać najbliższym członkom rodziny zmarłego odpowiednią sumę tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę.

Obowiązany do naprawienia szkody na podstawie art. 446 § 3 i 4 k. c. jest podmiot, który według reguł określonych dla danego zdarzenia szkodzącego ponosi odpowiedzialność deliktową za uszkodzenie ciała lub wywołanie rozstroju zdrowia, a w konsekwencji śmierć bezpośrednio poszkodowanego. Uprawnionymi do żądania kompensaty na podstawie art. 446 § 3 i 4 k.c. są wyłącznie członkowie rodziny zmarłego, przy czym muszą być to najbliżsi członkowie tej rodziny. Jest to węższy krąg podmiotów niż osoby bliskie, bo ograniczony do członków rodziny, której jednak nie należy definiować wyłącznie za pomocą kryterium relacji małżeńskich i pokrewieństwa. Należy więc sądzić, że obejmuje małżonka i dzieci zmarłego, innych krewnych, powinowatych, ale także osoby niepowiązane formalnymi stosunkami prawnorodzinnymi (np. konkubent, jego dziecko), jeżeli zmarły utrzymywał z nimi stosunki rodzinne, pozostając faktycznie w szczególnej bliskości powodowanej bardzo silną więzią uczuciową. (O znaczeniu więzi emocjonalnej między członkami rodziny por. wyrok SN z dnia 3 czerwca 2011 r., III CSK 279/10, LEX nr 898254.) Wydaje się nadto, że krąg uprawnionych do domagania się kompensaty krzywdy odpowiada podmiotom, które mają prawo żądać naprawienia szkody majątkowej na podstawie art. 446 § 3 k.c.

W tym zakresie, Sąd doszedł do przekonania, iż powodowie M. M. (1), jako brat bezpośrednio poszkodowanego w wypadku oraz B. B. – jako jego siostra, są najbliższymi członkami rodziny, uprawnionymi do wystąpienia z roszczeniem o zadośćuczynienie na podstawie art. 446 § 4 k. c. Przeprowadzone postępowanie dowodowe wykazało bowiem, iż zmarły utrzymywał z nimi stosunki rodzinne, pozostając faktycznie w szczególnej bliskości powodowanej bardzo silną więzią uczuciową. I nie zmienia tego faktu okoliczność, iż powódka B. B. wyprowadziła się z domu rodzinnego, a proces żałoby w stosunku do niej w chwili obecnej (tj. po ponad trzech latach) można uznać za zakończony. Powódka często kontaktowała się z bratem telefonicznie, a w czasie wakacyjnym to bratu powierzała pod opiekę swoje dziecko, co stanowi wyraźny dowód silnych więzi pomiędzy rodzeństwem.

Kompensacie podlega doznana krzywda, a więc w szczególności cierpienie, ból i poczucie osamotnienia po śmierci najbliższego członka rodziny. W wyroku SA w Lublinie z dnia 18 października 2012 r. (I ACA 458/12, LEX nr 1237237) uznano, że na rozmiar krzywdy podlegającej kompensacie na podstawie art. 446 § 4 k.c. mają przede wszystkim wpływ: dramatyzm doznań osoby bliskiej, poczucie osamotnienia i pustki, cierpienia moralne i wstrząs psychiczny wywołany śmiercią osoby najbliższej, rodzaj i intensywność więzi łączącej pokrzywdzonego ze zmarłym, wystąpienie zaburzeń będących skutkiem jego odejścia (np. nerwicy, depresji), rola w rodzinie pełniona przez osobę zmarłą, stopień, w jakim pokrzywdzony będzie umiał się znaleźć w nowej rzeczywistości i zdolności jej zaakceptowania, leczenie doznanej traumy oraz wiek pokrzywdzonego.

Zgodnie natomiast z art. 362 k. c. Jeżeli poszkodowany przyczynił się do powstania lub zwiększenia szkody, obowiązek jej naprawienia ulega odpowiedniemu zmniejszeniu stosownie do okoliczności, a zwłaszcza do stopnia winy obu stron.

Ponieważ celem zadośćuczynienia pieniężnego jest złagodzenie cierpień fizycznych i psychicznych – dlatego zadośćuczynienie obejmuje wszystkie cierpienia fizyczne i psychiczne, zarówno już doznane, jak i te, które wystąpią w przyszłości. W orzecznictwie przyjęto, że zadośćuczynienie winno mieć charakter całościowy i obejmować zarówno cierpienia fizyczne i psychiczne już doznane, czas ich trwania, jak i te, które zapewne wystąpią w przyszłości, a więc prognozy na przyszłość (wyrok SN z dnia 18 maja 2004 r., IV CK 357/03, LEX nr 584206).

Fakultatywny charakter zadośćuczynienia za krzywdę ("sąd może także przyznać") nie oznacza dowolności organu stosującego prawo co do możliwości korzystania z udzielonej mu kompetencji (por. wyrok SN z 17 stycznia 2001 r., II KKN 351/99, Prok. i Pr. (wkładka) 2001, nr 6, s. 11). Nadto należy wskazać, że suma „odpowiednia” w rozumieniu art. 446 § 4 k.c. (per analogiam do art. 445 § 1 k. c.) nie oznacza sumy dowolnej, określonej wyłącznie według uznania sądu, a jej prawidłowe ustalenie wymaga uwzględnienia wszystkich okoliczności, mogących mieć w danym przypadku znaczenie. Nadto zarówno okoliczności wpływające na wysokość zadośćuczynienia, jak i kryteria ich oceny powinny być rozważane indywidualnie w związku z konkretną osobą pokrzywdzonego (por. wyrok SN z dnia 26 listopada 2009 r., III CSK 62/09, OSNC-ZD 2010, nr 3, poz. 80, LEX nr 738354; wyrok SN z dnia 8 października 2008 r., IV CSK 243/08, LEX nr 590267; wyrok SN z dnia 22 czerwca 2005 r., III CK 392/2004, niepubl.; wyrok SN z dnia 17 września 2010 r., II CSK 94/10, niepubl.). Dlatego też Sąd mając na uwadze także i to, aby zadośćuczynienie miało charakter kompensacyjny, a zarazem aby nie stanowiło źródło wzbogacenia strony (analizując realny rozmiar krzywdy doznany przez powodów), uwzględnił powództwo częściowo.

Nie ulega wątpliwości, iż poszkodowany przyczynił się do zdarzenia. W ocenie Sądu, mając na uwadze omówione powyżej elementy przebiegu zdarzenia (zwłaszcza te zawarte w opinii biegłego P. G. z dnia 31.01.2015r., k. 131), uznał, iż jest to przyczynienie się w 50 %, co stanowi „znaczne” przyczynienie się, bowiem kierujący pojazdem poruszał się z prędkością powyżej 20 km/h ponad dopuszczalne ograniczenie (50 km/h); jeśli kierujący jechałby wolniej, zdążyłby zahamować i jednocześnie, jeśli pieszy zauważyłby pojazd zdążyłby wrócić na chodnik, z którego wszedł na jezdnię. Sąd, doszedł do powyższego przekonania, dokonując rozważenia wszystkich przeprowadzonych w sprawie dowodów. Oczywiście, zgodnie z przepisami ustawy Prawo o Ruchu Drogowym, brak jest stopniowania wagi naruszonych reguł ruchu drogowego. Niemniej, nie można pomijać faktu, iż pieszy w zderzeniu z samochodem osobowym ma co najmniej nikłe szanse wyjścia bez obrażeń.

Przy przyjęciu 50 % przyczynienia się poszkodowanego do zaistniałego wypadku oraz daty początkowej naliczania odsetek od dnia 2.09.2013r. do dnia zapłaty, Sąd stosując wyliczenie matematyczne zasądził : - na rzecz M. M. (2) oraz B. M. (1) kwoty po 7.500,00 zł (jako 50 % z dochodzonych pozwem kwot po 15.000,00 zł) oraz kwoty po 879,00 zł (jako 50% dochodzonych pozwem kwot po 1.758,00 zł); - analogicznie na rzecz M. M. (1) oraz B. B. kwoty po 5.000,00 zł (jako 50 % dochodzonych pozwem kwot po 10.000,00 zł oraz kwoty po 586,00 zł (jako 50,00 % dochodzonych pozwem kwot po 1.172,00 zł).

Odsetki ustawowe, liczone są od dnia doręczenia pozwanemu pozwu wywołującego materialnoprawny skutek w postaci wezwana dłużnika (pozwanego) do spełnienia świadczenia tj. od dnia 2.09.2013. (k. 51).

Z powyższego względu, Sąd na mocy art. 446 § 4 k. c. w zw. z art. 455 k. c. w zw. z art. 362 k. c. w zw. z art. 192 k. p. c. , orzekł jak w pkt. I – V sentencji wyroku.

O kosztach zastępstwa prawnego, w pkt. VI sentencji wyroku, Sąd orzekł na mocy 100 k. p. c., z uwagi na częściowe uwzględnienie żądań powodów.

Opłata od pozwu wynosiła 2.793 zł (5% z 55.860 zł), zaś jej 50 % (z racji stopnia w jakim powództwo zostało oddalone) – 1.396,50 zł ; podobnie łączne wydatki poniesione z tytułu opinii biegłego wyniosły 2.215,39 zł (k. 108, 141); ich 50 % minus kwota 600,00 zł z tytułu wpłaconej zaliczki na poczet opinii biegłego, wyniosło łącznie kwotę 507,70 zł, co znalazło odniesienie w pkt. VII sentencji wyroku, na mocy art. 98 § 1 k. p. c.

Sygn. akt: I C 44/15

Z:/

1. odnotować uzasadnienie,
2. odpis wyroku z uzasadnieniem doręczyć:

- (...),

- (...).

3. kal. 14 dni.

SSR Kazimierz Firlej